

Aan:

- de vertegenwoordigers van de provincies in de algemene vergadering;
- de leden van het bestuur; en
- de adviseurs van het bestuur.

In afschrift aan:

- de colleges van Gedeputeerde Staten
- (d.t.v. de IPO-contactfunctionarissen); en
- de statengriffiers.

Interprovinciaal Overleg

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk
36002/2006

datum
27-01-2006

onderwerp

IPO reactie op het rapport "Zonder wrijving geen glans" en aanvulling jaarplan IPO 2006 voor het onderdeel economie.

Geachte mevrouw, geachte heer,

Hierbij nodig ik u uit voor de vergadering van de algemene vergadering van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO) op **donderdag 9 maart 2006 van 17.00 uur tot 20.00 uur in de Statenzaal van het provinciehuis van Utrecht, Pythagoraslaan 101 te Utrecht.**

Gelet op de inhoud van de concept-agenda zijn ook alle leden van het bestuur van het IPO en de beide adviseurs voor deze vergadering uitgenodigd. Er is een broodjesmaaltijd beschikbaar vanaf 16.30 uur, de vergadering begint om 17.00 uur.

Vooruitlopend op de reguliere zending van de vergaderstukken treft u de vergaderstukken bij de volgende voorstellen aan:

1. Concept IPO-reactie op het rapport "Zonder wrijving geen glans" van de commissie-Hermans; en
2. aanvulling op het jaarplan van het IPO voor het onderdeel economie.

De reguliere verzending van de vergaderstukken voor de vergadering van 9 maart zal plaatsvinden op 16 februari a.s.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Franssen'.

J. Franssen,
Voorzitter.

Inlichtingen bij : J.A.M. Vernooij
Doorkiesnummer : 070 – 888 12 88
Bijlagen : twee

Interprovinciaal Overleg

Paraaf secretaris

Datum : 26 januari 2006
Inlichtingen bij : drs. G. Beukema/mevrouw mr. Y.C.C. Sinnige
Doorkiesnummer : 070 – 888 12 58
Bijlagen : twee

Onderwerp : IPO-reactie op het rapport "Zonder wrijving geen glans" van de commissie Hermans over de tussentijdse evaluatie van de Wet dualisering provinciebestuur

Voorstel

De bijgevoegde IPO-reactie op het rapport "Zonder wrijving geen glans" (**bijlage 1**) van de commissie Hermans over de tussentijdse evaluatie van de Wet dualisering provinciebestuur goedkeuren (**bijlage 2**)

reeds in uw bezit

Toelichting

Op 8 december jl heeft voorzitter Hermans van de commissie Evaluatie dualisering provinciebestuur zijn rapport "Zonder wrijving geen glans" (**bijlage 1**) aangeboden aan minister Pechtold van BVK. De commissie bestaat uit vijf leden: de heren L. Hermans (voorzitter), M. Bruinsma, J. Elbers, J. de Geus en mevrouw E. Hallensleben.

De opdracht van minister Pechtold aan de commissie was een beeld te schetsen van de effecten van de wet Dualisering provinciebestuur in relatie tot het primaire doel ervan. De evaluatie is voorgeschreven in de wet Dualisering provinciebestuur die in werking is getreden op 12 maart 2003.

De commissie heeft in alle provincies gesprekken gevoerd met delegaties uit Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, de provinciesecretaris en de statengriffier. Verder zijn deelonderzoeken uitgevoerd door de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap en door twee onderzoeksbureaus. Deze deelonderzoeken maken geen deel uit van het hoofdrapport.

De commissie doet de volgende aanbevelingen:

1. *De staten zijn nog te kleurloos:*
 - versterk de volksvertegenwoordigende rol
 - breng de kaderstellende rol weer terug naar oorspronkelijke betekenis
 - breng meer balans in de controlerende rol
 - zorg voor meer wrijving
2. *Het college moet geen afspiegeling zijn:*
 - Zorg voor meerderheidscolleges op basis van een program
 - Maak optimaal gebruik van de mogelijkheid van de gedeputeerden van buiten de staten
 - expliciteer de actieve informatieplicht.
3. *De rol van de commissaris van Koningin moet worden heroverwogen*

Ga door met de grondwetsherziening die de weg vrijmaakt voor het beëindigen van het voorzitterschap van de commissaris van de Koningin (cdK) van PS.

4. *Het presidium moet de agenda bepalen*

Laat het presidium bestaan uit de vice-voorzitter van de staten en de commissie-voorzitters.

5. *De vergoedingen moeten gedifferentieerd worden*

Differentieer de vergoeding voor leden van het college, de staten en de CdK.

6. *Elke provincie heeft recht op haar eigen aanpak en cultuur*

- Geef ruimte aan eigen cultuur

- Ga de structuur niet fundamenteel aanpassen

In de bijgevoegde concept-IPO-reactie (bijlage 2) wordt waardering uitgesproken voor de opbouwende toonzetting van het rapport. De evaluatie heeft op een erg vroeg tijdstip plaatsgevonden, twee jaar na de invoering van het duale bestel. De duale cultuur moet vorm krijgen in de praktijk. Het is daarom goed dat de commissie maar weinig structuraanpassingen voorstelt. Korteidshalve wordt u verwezen naar bijgevoegde concept-IPO-reactie dat op 19 januari 2006 door het bestuur van het IPO is vastgesteld.

Bijlagen

1. Rapport "Zonder wrijving geen glans" van de commissie Hermans met bijlage; en
2. concept-IPO-reactie.

Aan de minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Interprovinciaal Overleg

CONCEPT

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

onderwerp

Reactie op het evaluatierapport "Zonder wrijving geen glans"

Geachte heer Pechtold,

Hierbij treft u onze reactie aan op het evaluatierapport "Zonder wrijving geen glans" van de commissie Hermans over dualisering van het provinciebestuur. In de eerste plaats spreken wij onze waardering uit voor de constructieve benadering van de commissie van het provinciale dualisme. De commissie heeft er oog voor dat de evaluatie erg vroeg na de invoering van het duale bestel plaatsgevonden heeft, zodat de duale bestuurscultuur nog voor een groot deel vorm moet krijgen. In dit verband vinden wij de beeldspraak van de commissie goed gekozen dat het gras net gezaaid is, terwijl we het er nu al uittrekken om te kijken of er wortels aanzitten. Om die reden beoordelen wij het positief dat de commissie een zeer beperkt aantal structuurwijzigingen aanbeveelt. Dualisering moet nu eerst in de praktijk verder tot ontwikkeling worden gebracht.

Het primaire doel van de Wet dualisering provinciebestuur is verduidelijking en verheldering van de rollen binnen het provinciebestuur. Hiermee zou worden bijgedragen aan het vergroten van de herkenbaarheid van de provincie voor de burger. In het evaluatierapport missen wij echter aandacht voor de vraag in hoeverre de wijze waarop het duale bestel voor de provincies wettelijk is vormgegeven de provincies adequate handvaten biedt om dit doel te realiseren. De evaluatie betreft vooral de wijze waarop de provincies dualisering hebben vormgegeven.

In het navolgende gaan wij in op de conclusies en aanbevelingen van de commissie.

De Staten zijn nog te kleurloos

De commissie beveelt aan:

- versterk de volksvertegenwoordigende rol;
- breng de kaderstellende rol weer terug naar oorspronkelijke betekenis;

Inlichtingen bij : mevrouw mr. Y.C.C. Sinnige
Doorkiesnummer : 070 – 888 12 58
Bijlagen : geen

- breng meer balans in de controlerende rol; en
- zorg voor meer wrijving.

Deze bevindingen van de commissie zijn herkenbaar. De drie rollen van de staten in het duale stelsel (volksvertegenwoordigen, controleren en kaderstellen) moeten in de praktijk nog verder uitkristalliseren. Daar is tijd voor nodig. Wij verwachten dat ook de komende bestuursperiode van Provinciale Staten hiervoor nog benut moet worden. Het is in de eerste plaats aan de provincies zelf om daar vorm en invulling aan te geven. Ook voor politieke partijen is een belangrijke verantwoordelijkheid weggelegd. Bij de samenstelling van de verkiezingslijsten moet worden gezocht naar kandidaten die niet mee willen besturen, maar juist tegenwicht willen bieden aan het bestuur.

De Vernieuwingsimpuls 'Dualisme en provinciale democratie' heeft als een van de speerpunten het bevorderen van het debat in Provinciale Staten. In 2004 heeft de Vernieuwingsimpuls een debattraining aangeboden aan alle statenleden. Ruim honderdvijftig statenleden hebben van dit aanbod gebruik gemaakt. Zoals in het rapport wordt aangehaald organiseert de Vernieuwingsimpuls dit jaar een debatscan, waarbij in iedere provincie het duale debat in een statencommissievergadering wordt geobserveerd. Iedere provincie krijgt daarvan een verslag met aanbevelingen, die in de desbetreffende commissie en het presidium besproken kunnen worden. Als alle provincies bezocht zijn (februari 2006) dan brengt de Vernieuwingsimpuls een totaalrapport met conclusies en aanbevelingen uit over de staat van het debat in de provincies. Deze activiteiten zijn aanvullend op de initiatieven die de provincies zelf op dit terrein ontplooiën. In de provincies ligt het zwaartepunt.

Het college moet geen afspiegeling zijn

De commissie doet de volgende aanbevelingen:

- zorg voor meerderheidscolleges op basis van een program;
- maak optimaal gebruik van de mogelijkheid van de gedeputeerden van buiten de staten; en
- expliciteer de actieve informatieplicht.

Over de eerste twee aanbevelingen spreken wij ons niet uit. Het is aan de provinciale politici en bestuurders om te bepalen of deze aanbevelingen overgenomen moeten worden. Wij vragen ons overigens af of bij de formatie het versterken van de duale verhoudingen een rol van betekenis zal spelen.

De commissie constateert dat de introductie van de actieve informatieplicht van het college aan de staten veel onduidelijkheid met zich meebrengt. De provincies hebben deze informatieplicht zeer verschillend ingevuld. Verschillende provincies vragen om een nadere verduidelijking van de reikwijdte van deze plicht. De Handreiking die de gemeentelijke Vernieuwingsimpuls in 2003 heeft uitgebracht kan als hulpmiddel toegepast worden. Voor het overige zijn wij van mening dat ook deze nieuwe plicht in de praktijk moet uitkristalliseren: welke informatie, op welk moment en op welke wijze moet het college aan de Staten geven? Van belang is dat de Staten het college erop aanspreken indien de informatievoorziening niet naar wens verloopt, zodat op basis hiervan een goede werkwijze gevonden kan worden.

De rol van de CdK moet worden heroverwogen

De commissie beveelt aan de grondwetsherziening door te zetten die de weg vrijmaakt voor het beëindigen van het voorzitterschap van de CdK van de staten. Het is volgens de commissie van belang daarbij fundamenteel na te denken over de positie van de CdK, omdat deze onverminderd boven de partijen moet blijven staan en over interventiemogelijkheden moet blijven beschikken.

Ons is niet gebleken dat er zich problemen voordoen in verband met de dubbelrol van de CdK als voorzitter van zowel het college als de Staten. In de praktijk geven zij op een goede wijze invulling aan beide rollen.

Ook los van de ingediende grondwetsherziening strekkend tot het deconstitutionaliseren van het voorzitterschap van de staten is het van belang aandacht te besteden aan de benoemingsprocedure van de CdK. Zoals de commissie terecht constateert is het college nu niet formeel betrokken bij deze procedure, terwijl de CdK een belangrijke rol heeft als voorzitter van het college.

Wij zijn het met de commissie eens dat de commissaris het zogenaamde 'recht van het woord' in de Staten moet behouden indien hij geen voorzitter meer is van de staten. Ook anderszins moet hij voldoende toegerust zijn om als hoeder van goede besluitvorming(-processen) op te kunnen blijven treden. Zo nodig zal daar aanvullend instrumentarium voor moeten komen. Het ligt voor de hand de positie van de Commissaris van de Koningin als provinciaal en rijksorgaan in zijn algemeenheid te bezien indien de grondwetswijziging zijn beslag heeft gekregen.

Het presidium moet de agenda bepalen

De commissie beveelt aan dat het presidium bestaat uit de vice-voorzitter van de staten en de commissievoorzitters.

Over deze aanbeveling van de commissie nemen wij geen standpunt in. In de provincies is het presidium verschillend vormgegeven. Er zijn provincies met een presidium en een seniorenconvent en provincies met een presidium mede bestaande uit fractievoorzitters. In diverse provincies is de CdK lid van het presidium. Het is ons inziens aan de Staten van de individuele provincies om hiervoor de voor hen meest passende vorm te kiezen.

De vergoedingen moeten gedifferentieerd worden

De commissie stelt voor in het Rechtspositiebesluit staten- en commissieleden de vergoeding voor de vice-voorzitter, de commissievoorzitters en de fractievoorzitters te verhogen.

In opdracht van het IPO heeft het bureau SGB0 begin 2005 een rapport over de werkbelasting van statenleden uitgebracht. De Werkgroep rechtspositie statenleden voortkomend uit de Algemene Vergadering van het IPO heeft naar aanleiding daarvan een aantal aanbevelingen uitgewerkt, die ter advisering aan de Commissie Dijkstal zijn gestuurd aan minister Remkes. Volledigheidshalve is deze brief bijgesloten (**bijlage 1**). Uit het onderzoek van SGB0 is naar voren gekomen dat er sprake is van een aanzienlijke taakverzwaring van de fractievoorzitters. De werkgroep stelt voor de vergoeding van deze statenleden aan te laten sluiten bij de regeling van fractievoorzitters van de Eerste Kamer. Uit het onderzoek is niet naar voren gekomen dat de vergoeding van de commissievoorzitters en de vice-voorzitters omhoog zou moeten. De vergoeding van deze laatste categorie zou opnieuw bezien moeten worden indien de CdK niet langer voorzitter is van Provinciale Staten. Het is te verwachten dat de werkbelasting van de vice-voorzitter van de Staten dan aanmerkelijk toeneemt.

Uit het onderzoek van SGB0 is tenslotte niet naar voren gekomen dat de werkbelasting van Statenleden verband houdt met het inwonertal van de provincies.

Elke provincie heeft recht op haar eigen aanpak en cultuur

De commissie vindt dat ruimte aan de eigen cultuur van de provincies geboden moet worden om dualisering vorm te geven. Wij sluiten ons van harte bij deze aanbeveling aan. Er zijn meerdere wegen die naar Rome leiden. Ook sluiten wij ons aan bij de oproep van de commissie om de structuur niet fundamenteel aan te passen. Dualisme moet eerst goed wortel schieten. De schop erin zetten verstoort dit proces maar.

De drie onderwerpen waarvoor de commissie een wetsaanpassing bepleit¹ komen ons niet onlogisch voor. Bij de eventuele verdere uitwerking daarvan worden wij graag betrokken.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,

J. Franssen,
voorzitter.

¹ De geloofsbrievenprocedure voor de gedeputeerde van buiten, aanstelling van de leden van de rekenkamer door PS in plaats van door GS en de formele rol voor secretaris en gedeputeerde bij de benoemingsprocedure van de CdK.

Interprovinciaal Overleg

Paraaf secretaris :

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'A. N.', is written over the line for the paraaf secretaris.

Datum : 27 januari 2006
Inlichtingen bij : mevrouw drs.C.E. Roozemon/drs. H.G.L. de Rijk
Doorkiesnummer : 070 - 888 12 57
Bijlagen : één
Onderwerp : IPO-inzet beleidsdossier Economie

Voorstel

Bijgaand hoofdstuk 2.8 Economie van het IPO-jaarplan 2006, zoals vastgesteld door het IPO-bestuur, goedkeuren.

Toelichting

De adviescommissie Economische Zaken heeft op 9 juni jl. besloten tot een strategische bezinning op de inzet van het IPO bij het beleidsdossier Economische Zaken. Op 5 en 6 oktober jl. heeft de adviescommissie EZ hier toe een masterclass gehouden, onder leiding van de heer W. Meijer.

Tijdens de masterclass heeft de adviescommissie vastgesteld dat de economie zich in een richting ontwikkelt waarbij regio's op mondiaal niveau met elkaar concurreren. Het niveau van regio's is dan ook uiterst relevant voor economische beleid. Er bestaan daarom aanzienlijke kansen voor provincies om een economisch beleid te voeren dat significant bijdraagt aan de concurrentiekracht van de Nederlandse regio's. Een ambitieus en effectief economisch beleid van provincies vereist samenwerking tussen provincies bij de ontwikkeling van beleidsinstrumenten en versterking van de positie van de EZ-sector van de provincies binnen het maat-

schappelijk en bestuurlijk krachtenveld in Nederland. Het is daarom wenselijk dat het EZ-dossier binnen het IPO energiek wordt behandeld.

Tevens heeft de adviescommissie vastgesteld dat de ontwikkeling van de economie een heroriëntatie van het EZ-beleid van de provincies noodzakelijk maakt. De kern van het EZ-beleid van provincies dient te bestaan uit de coördinatie van overheden, ondernemingen, onderzoek en onderwijs, de vier O's, ofwel de afstemming van arbeidsmarktbeleid, kenniseconomie en onderwijs. Een dergelijke invulling van de EZ-portefeuille wijkt af van wat nu bij de provincies gebruikelijk is en raakt aan andere beleidssectoren.

De lijn die tijdens de masterclass is uitgezet vormt de basis voor de bijdrage van de adviescommissie EZ aan het IPO-jaarplan voor 2006.

Bijlage

Hoofdstuk 2.8 Economie van het IPO-jaarplan 2006.

2.8 Economie

1. De ontwikkeling van de platformfunctie ten behoeve van het provinciale economisch beleid heeft prioriteit. Kern in de gezamenlijke inhoudelijke benadering is de regionale ambitie om onderzoek, onderwijs, ondernemers en overheden productief en innovatief te doen samenwerken.
2. Provincies onderschrijven de inzet van het kabinet om economisch sterke clusters/regio's te ondersteunen. In aanvulling op de speerpunten van Pieken in de Delta zullen de provincies de ontwikkeling van gebiedsgerichte innovatieve programma's stimuleren die de internationale concurrentiepositie kunnen versterken. Daarbij zal gewerkt worden volgens een vergelijkbaar format. In de gebiedsplannen is duidelijk welke toegevoegde waarde provincies hebben. Deze worden aan het kabinet gepresenteerd.
De adviescommissie EZ van het IPO maakt afspraken met het kabinet over de afstemming en wederzijdse versterking van rijks- en provinciaal beleid.
3. **Breedband**
Het IPO benut de platformfunctie om voort te bouwen op de bestaande samenwerking tussen provincies bij het ontwikkelen van internet marktplaatsen en van vraagbundeling.
Het IPO vervult de functie van platform ook voor het versterken van de positie van de provincies bij de verdeling van middelen en bestuurlijke aandacht van het ministerie van EZ ten behoeve van breedband. Hiertoe is het regulier bestuurlijk overleg over breedband een belangrijk instrument.
4. **EZ en cultuur**
Het belang van de regio en de stedelijke netwerken voor de ontwikkeling van de creatieve economie en initiatief op het terrein van innovatie
Het IPO presenteert eind 2006 een overzicht van regionale initiatieven op het snijvlak van economie en cultuur (samen met beleidssector cultuur).
5. **Structuurfondsen**
Het IPO blijft zich inzetten voor de beschikbaarheid van structuurfondsen voor Nederland na 2006. Verder ijvert het IPO voor een hoge mate van decentraal beheer van beschikbare structuurfondsen.
6. **Bijdragen aan de Lissabonstrategie in het algemeen en aan het Nationaal Hervormingsplan in het bijzonder** : het IPO maakt een overzicht van de activiteiten van de provincies die bijdragen aan de Lissabonstrategie van de EU.
7. **Toerisme en recreatie**
In 2006 geeft het IPO een aanzet tot een gemeenschappelijke lijn bij de marketing van het toeristisch product van de provincies. Aandachtspunten zijn aantrekkelijke regionale profielen en het gebruik van ICT.
Verder zal het IPO de ontwikkeling van instrumenten voor gebiedsgericht beleid ten dienste van recreatie en toerisme steunen. Belangenbehartiging richting het Rijk zal worden ingezet om de kaders voor gebiedsgericht beleid door provincies te verbeteren.